

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוז

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2836

יום רביעי כ"א שבט תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"ק ז | עמוד היומי: ברכות נה: | דף הכולל: ב"מ עג | קנין ירושלמי: תרומות כט
דף היומי בהלכה: ר"ב י"א.
מוסר: שם עולם - וזהו שאמרו חז"ל 'עד 'וסיים הפסוק על זה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה "כללו של דבר ישוב האדם" עד שער התורה "ועתה יש לי לכתוב"

ואז הנחית רבי אליהו על התלמיד המתחכם
משפט עצום. 'אילו הייתי יודע שאתה יודע
שאני אוהב אותך, היית מקבל כעת סתירה...'

שביבי הוד על מרן המשגיח שריד לדור דעה הגה"צ המופלא רבי מתתיהו סלומון זצ"ל

יודע שאתה יודע שאני אוהב אותך, היית מקבל כעת סתירה. רבי מתתיהו שכאמור המשיך לעקוב אחר המתרחש, הפנים את עומקה של הנזיפה. בשביל לחנך בתקיפות וחומרה. הדבר הראשון שנדרש הוא שהמתחנך יבין שאכפת ממנו, שאוהבים אותו. - הרגשתי אז - יספר לימים רבי מתתיהו סלומון לתלמידיו 'כי המשגיח העניק לי יהלום יקר' וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנך ה' אלוקיך מייסרך' שנבין כשהבורא מייסר, זה כמו שאבא מייסר את בנו. עכשיו תבדקו את עצמכם איך אתם מייסרים את הילדים. אם זה בא מזעם, כי הם הרגיוזו אתכם. אם ככה נראית תוכחת אב ואם. מוכרחים אנו להבין שתוכחה חייבת להיות מאהבה. אהבה. ואת האהבה הזו היה אומר מוכרח הילד להרגיש.

מה תפקיד הישיבה...

סיפר פעם המשגיח זצ"ל: כשהתמנתי לראשונה למשגיח שאלתי את מורי ורבי הגריא לופיאן זצ"ל אם ייאזר להתוות לי מהו תפקידו של משגיח בזמנינו. הוא ענה לי, כי שאלה זו שאל בדיוק הסבא מסלבודקא את רבי ישראל סלנטר על תפקיד הישיבה, ותשובתו של רבי ישראל הייתה בזה"ל: "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים".

באחד הימים - כך סיפר המשגיח רבי מתתיהו - בהיותו בחור ישיבה הוא צפה בשיח נוקב שהתנהל בין המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל לבין אחד הבחורים. מידי בוקר היה המשגיח לוקח את תשעים שנותיו בקירוב ומסתובב בין החדרים ובייתי העץ. מעיר את הבחורים לתפילה. לאחמ"כ בחלק מסוים של התפילה. היה עומד בפתח הקטן של הכניסה לבית המדרש ואין תלמיד שהצליח להימלט ממנו. לא היה אפשרי לאחר בלי לפגוש את המבט החד של עין אחת שבקושי רואה, אבל בכוחה לחרך את הלב. בבוקר הוא החליט תלמיד מסוים להתחכם. הוא הגיע בשלב די מאוחר של התפילה ונכנס מהחלון שבקדמת בית המדרש. אם הוא סבר שהרוויח משהו, הרי שהתבדה. בסיום התפילה עצר אותו המשגיח הישיש, ותהה מתי הוא הגיע, לפני אשרי הוא ענה. וכוונתו היתה כי יש אשרי גם לאחר חזרת הש"ץ... רבי אליהו הביט בו בתקיפות קלמאית ואמר לו 'לא ראיתי אותך נכנס כלומר נכנסת מהחלון, עשית את זה ברמאות, מה אתה חושב שאתה עושה, אתה רוצה להרגיל את עצמך להיות שקרן'... רבי מתתיהו שהיה אז בראשית שנות העשרים לחייו. עמד לא רחוק מהם הוא הביט במשגיח הרועד מזעזוע ונחרד, דאגתי לבריאותו. ואז הנחית רבי אליהו על התלמיד המתחכם משפט עצום. 'אילו הייתי

מה שולח הבורא לאדם כשיש עליו גזירה...

בספרו מתנת חיים על תומר דבורה. מתאר המשגיח רבי מתתיהו זצ"ל דבר נפלא, באחד משיחותיו של רבינו רבי אליהו לופיאן זצ"ל בכפר חסידים. אמר: כאשר הבורא יתברך רואה שלפי מידת הדין אדם אמור להיענש. הוא שולח לו עני או נזקק כדי להעמיד בפניו הזדמנות לרחם עליו, ובכך לעורר את רחמי הבורא ולצאת זכאי. יש הורים, אמר רבי מתתיהו. שאולי זקוקים לרחמי שמים מהשי"ת בחסדיו שלח להם התמודדות עם הבן או הבת שלהם, כדי לתת להם הזדמנות להיות רחמנים וללכת בדרכיו. הילדים הללו הם ההזדמנות שלהם לזכות ברחמים מהבורא בכל.

הריח של האשפה לא קרוב לריח העבירות שלנו...

לא אחת היה המשגיח מעוות את פניו כשזכר באותו ערב יום כיפור בבחרותו. כאשר היה מי שזכר לפנות את פחי האשפה שליד הישיבה בכפר חסידים. פחי אשפה תמיד היו מצחינים. אבל עם פינויים זה הפך לבלתי נסבל. השעון לא וויתר הגיע זמן מנחה של ערב היום הקדוש. אסור להתפלל מנחה ככה! פסק רבי אליהו לופיאן. אם אי אפשר להתפלל אולי נלמד מעט מוסר עד שיחלוף הריח. אבל הזמן לא עשה את שלו. בלית ברירה עסקו הכל בשטיפה יסודית וניקוז עד שהיה ניתן להמשיך בסדר היום. 'רבות' קרא המשגיח ורבי מתתיהו היטה את אזנו למילים שיעביר ברבות הימים. מה רוצים מאיתנו משמים. הריח הזה של האשפה לא קרוב לריח שיותירו העבירות שלנו. אבל הבורא עובר על פשע ומנקה אותנו באהבה. כעת תעריכו את היום הזה שבו רוחצים אותנו.

האם אצלכם בישיבה יש מכשירי פלאפון?

סיפר המשגיח הג"ר דורון דוד גולד שליט"א (הובא בספרו תורתך חנני, על שבועות עמ' ר"ז) כאשר ארצות הברית תקפה את עיראק, במה שמכונה מלחמת המפרץ השנייה מצאו במפקדה

נטושה של אירגון הטרור 'אלקעידה' תרשימים של העיר ליקווד ומוסדותיה. הערכה של שירותי הביטחון האמריקאים היתה, שארגון הטרור מתכנן פיגוע בליקווד. שנחשבת לאחד הסמלים היהודים היותר בולטים בארה"ב. שלטונות הבטחון יצרו קשר עם הנהלת הישיבה בליקווד ודרשו מהם להציב שמירה בפתח כל המוסדות שבעיר. נציג הישיבה המשגיח רבי מתתיהו סלומון נסע לארץ ישראל לשאול את פיו של מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל האם יש צורך להישמע להנחיית השלטון או שאין צורך לחשוש כל כך, ופטורים מלהציב שמירה. נענה רבינו ואמר: ישיבה לא צריך שמירה. אחרי שעזב המשנית את בית רבינו, יצא אליו אחד מבני הבית, ואמר שרבינו רוצה לומר לו משהו. המשגיח רבי מתתיהו חזר ורבי חיים אמר לו האם אצלכם בישיבה יש מכשירי טלפון? ענה המשגיח: כן. בישיבה יש מכשירי טלפון לתלמידי הישיבה. ענה רבינו: אם כן צריך להציב שמירה. כלומר: מהותה של ישיבה היא בכך שהתלמידים מנותקים מהעולם ויושבים ושקועים בתורה ומצוותיה. אבל כאשר הם מחוברים לעולם על ידי פלאפון, שוב חסרה במעלתה הגדולה של ישיבה. דבריו של רבי חיים עוררו בקרבו של המשגיח סערה גדולה, והוא חזר לליקווד וקבע תקנה, כי אין לשוחח בטלפון בתוככי בית המדרש, וכי העובר על כך נקרא גזלן! ואכן מאז ב"ה אין פרץ ואין צווחה בהיכלי התורה בעיר ליקווד.

האם אינך מתחרט על המלחמה באינטרנט...

זמן קצר לאחר הכנס הגדול נגד האינטרנט האיום. לקה רבי מתתיהו באירוע מוחי הוא סבל ייסורי איוב יותר מעשור, בנו מספר דבר מבהיל, כששאלו אותו מפעם לפעם אם הוא לא מתחרט שפתח במלחמה נגד הטכנולוגיה, שראה אותה מלחמה נגד הסטרא אחרא, שאולי נקמה בו וגרמה לו לשלם על כך מחיר. הוא נענה ואמר: על דעת כן עשיתי זאת. זיע"א.
(עלון 'עקבתא דמשיחא' גיליון 376, שבט תשפ"ד)

למדתי יחד עם שלושה סטודנטים את הסוגיה עם כל ה'רייד' הישיבת, ובתוך להט השיעור עצר אותי אחד מהם ואמר: 'סיימתי אוניברסיטה גבוהה במוסקבה ואני רגיל מאוד ללמוד, אך מעולם לא הרגשתי הרגשה עילאית ומענגת כזאת

הגאון רבי משה לבל שליט"א, ראש ישיבת 'תורת חיים' מוסקבה ומנהל רבני של 'ועידת רבני אירופה' מדבר על היום שאחרי.'

שונים מנתחים את המגמות הביטחוניות והחברתיות והשלכותיה של המלחמה הקשה, וכולם נושאים עיניהם ליצירת חזון ותפיסה מדינית וביטחונית חדשה של היום שאחרי. במצב דומה הייתה מדינת ישראל לאחר מלחמת יום כיפור, ובשיחה מוסרית שנשא בפני תלמידי הישיבה בעקבות המלחמה

קברניטי המדינה יושבים בימים אלו על המדוכה בהגעה ליעד האסטרטגי של המלחמה, הלא הוא שחרור החטופים, ובתכנון ובחשיבה אסטרטגית על היום שאחרי מלחמת 'חרבות ברזל', מתוך הבנה שמדינת ישראל ביום שאחרי קריסת ה'קונספציה', כלשונם, לא תיראה עוד כיום שלפני. טובי היועצים בתחומים

קירוב עם 'גישמאק'

כאשר נסעתי לראשונה לרוסיה לפני למעלה משלושים שנה, ישבתי אצל משלחי, הגאון הגדול רבי משה סולובייצ'יק זצוק"ל, שהיה מניח אבן היסוד של ישיבתנו הקדושה, ובשיחה איתו הוא הגדיר לי את תפקידי באמרו: תפקידך העיקרי יהיה להכניס 'גישמאק בלימוד התורה של התלמידים'.

לתדהמתי גיליתי כבר בביקור הראשון שלי, שזו הדרך היחידה והבטוחה לקרב יהודים לקב"ה ולאמונה. היה זה באחד השיעורים הראשונים שמסרתי שם, והסוגיה שנלמדה הייתה סוגיית תקפו כהן' הידועה. השתדלתי לעשות כמצוות שולחי, למדתי יחד עם שלושה סטודנטים את הסוגיה עם כל ה'רייד' הישיבתי והלומדות שעל הסוגיה העמוקה הזאת, ובתוך להט השיעור עצר אותי אחד הסטודנטים ובפיו שאלה: 'סיימתי אוניברסיטה גבוהה במוסקבה ואני רגיל מאד ללמוד, אך מעולם לא הרגשתי הרגשה עילאית ומענגת מעמל של הבנת חומר לימודי כלשהוא, האם יחשב זה לי למצוות 'לימוד תורה', הוא שאל, כאשר אני כל כך נהנה מעצם ידיעת חכמת התורה?'

כמובן שציטטתי לו את דברי ה'נפש החיים' הידועים, 'שבשעת העסק והעיון בתורה. ודאי שא"צ אז לענין הדביקות כלל, שבהעסק ועיון לבד הוא דבוק ברצונו ודבורו יתברך והוא יתברך ורצונו ודבורו חד וכו'.

אותו תלמיד, אגב, הוא כיום תלמיד חכם מופלג, מרביץ תורה ומו"צ בקהילת מוסקבה.

הגאון המופלא רבי משה שפירא זצ"ל, היה מגיע פעמים רבות לישיבתנו ברוסיה

הגאון המופלא רבי משה שפירא זצ"ל, שמרום מעלתו עסק גם רבות בקירוב רחוקים והיה מגיע פעמים רבות לישיבתנו ברוסיה כדי להרביץ בה תורה ודעת לרחוקים, ופעל שם גדולות ונצורות, הסביר פעם את החיוב המוטל עלינו, של תלמוד תורה לתינוקות שנשבו, ואכתוב כאן את תמצית משנתו הסדורה בעניין חשוב זה הדין של ללמד תורה, הוא אמר, נובע מכוח שני חיובים: האחד מצד פרשת תלמוד תורה, שתלמוד תורה זה ללמוד וללמד, וכמו שכתוב (דברים ו, ו-ז) והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ושננתם לבניך, שזה כולל את כל מי שרוצה ללמוד ולשמוע, ושננתם לבניך - אלו התלמידים, ועוד חיוב יש שנובע מכוח הברית, כמבואר במס' סוטה (דף לז) שעל כל מצווה ומצווה בתורה נאמרו ארבע בריתות: ברית ללמד, וברית ללמד, ברית לשמור וברית לעשות, דהיינו שבכל מצווה ומצווה יש עלינו חיוב ללמוד את התורה שלה וללמד את התורה שלה, והחיוב הזה הוא מדיני קיום המצווה, שמחייב כאמור ללמוד וללמד את דיני המצווה. ומכאן נובעים כל דיני 'ערבות' במצוות, משום שיש עלי חיוב לקיים את מצוותו של פלוני, ולכן על עיר שאין בה מלמדי תינוקות, פסק הרמב"ם (הל' ת"ת פ"ב ה"א) שמחריבין את העיר,

אמר בשעתו מרן ראש הישיבה הגראמ"מ שך זצוק"ל: "ובאמת מחשבה זו של 'מנהג העולם' קיימת אף אצלנו, סבורים שהם התכוונו והתעצמו בכוח צבאם ובדרך הטבע לאחר שהתחזקו והתעצמו הם התנפלו עלינו להרגנו, כך רגילים לחשוב ולא תולים בסיבה אחרת, ועל זה כתב הרמב"ם שהחושב שמקרה הוא, והיינו שהוא אומר שכך הוא דרך העולם הרי זו דרך אכזריות וגורם להדבק במעשיהם הרעים".

מגמות, תנודות וחיפוש דרך

החברה הישראלית נמצאת כיום בשבר חברתי וערכי אולי הגדול ביותר מאז קום מדינת ישראל, והעוסקים בתחום קירוב רחוקים העוקבים אחרי המגמות והתנודות שנגרמו אחרי רעידת האדמה שעוברת החברה הישראלית, מזהים בתקופה האחרונה ניצנים של חיפוש דרך ורצון טוב לחשב מסלול מחדש ולשוב להתחבר למורשת אבות.

החברה החילונית במדינה שאבות אבותיהם נחטפו מחיקה של היהדות מוגדרים כתינוקות שנשבו, שנכדיהם למצער טרם שבו לחיק אבותם, וכדברי מרן החזון איש זצוק"ל (יו"ד ב' ט"ז) שהגדירים כבר אז כתינוקות שנשבו, ובלשונו: 'בזמנינו זמן העלם נכרתה האמונה מדלת העם, וההנהגה היא בהסתר פנים וכו' ועלינו להחזירם למוטב בעבותות אהבה עד כמה שידנו מגעת'.

רבים מאתנו עדיין זוכרים את קולו המשתנק מבכי של מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל, עת נשא דברים בשנת תשמ"ט בכנסיה הגדולה, וכך שאג מנהמת לבו, 'באיזה זמן אנו חיים... אתה לא תוכל לשבת בפינה ולראות כבלע את הקודש... צא החוצה וראה מה נעשה... צא לרחוב יפו... צא לרחוב אלנבי... וראה את פני הדור, לא די לך שאתה מסתובב ברחוב רשב"ם ורואה כיצד ילדים מסתובבים שם עם פיאות, צריך לדעת את מצבו הכללי של עם ישראל... כל אחד מאתנו צריך להכות על חטא!'

שומה עלינו להיחלץ חושים ולאזור חלצינו, להתכנס יחדיו ולטקס עצה ותושייה כיצד נערך להזדמנות הגדולה שהזדמנה לנו להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. המצב לאחרונה בו אנו נתונים ללעג וקלס בגויים, כאשר האנטישמיות מרימה ראש בכל חוצות העולם, גורם גם במרחבי העולם היהודי לזעזוע ולרצון להבין על מה עשה ד' ככה לנו. מתוך היכרות אישית וקרובה של שנים רבות עם עולם התשובה וקירוב רחוקים רבים לעולמה של תורה, וגם בשיחות רבות בעת הזאת עם רבנים ממדינות שונות שיש להם קשר עם הציבור היהודי הכללי, ולא דווקא תמיד עם שומרי תו"מ, אני נמצא למד כי נמצאים אנו כיום בפני שעת כושר, אולי היסטורית לקרב רבים מקרב אחינו התועים לעולמה של תורה.

אין ספק שבמהלכים נכונים נוכל לזכות ולקרב עוד ועוד יהודים לחיי תורה ומצוות, וכאמור זו שעת כושר נדירה, שאם נדע לנצל אותה נכונה, נוכל לקרב עוד רבים וטובים, לחיי תורה אמיתיים לנצח נצחים,

כי לקבוצה ועיר שחיים יחד ובלי דיין ערבבות, אין זכות קיום. ומכאן הסיק רבי משה זצ"ל, שיש חיוב גמור על כלל ישראל לדאוג ללמד תורה, ואין חילוק בזה בין תינוקות, לבין תינוקות שנשבו, ואכן רבי משה זצ"ל היה נאה דורש ונאה מקיים חיוב זה, כאשר היה מלמד תורה לרחוקים, והיה זה מחזה פלאי לראות אותו מוסר שיעור בגמ' בעיון רב, או מאמר עמוק, לצעירים שלראשונה שומעים בחייהם דבר תורה, ולעיתים בטרם ידעו לקרוא אותיות א"ב, והם נמשכו ונקשרו כתוצאה ישירה מאותם שיעורי דעת בעבותות אהבה והתקרבו ליהדות, עד שהפכו להיות עמלי תורה.

והדרך הזאת של קירוב רחוקים, להטעים את צוף התורה מיד בתחילת דרכם, הייתה גם דעתו של מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל כדרך הנכונה והישרה לבני התורה שתורתם אומנתם לעסוק בקירוב רחוקים, וכה היו דבריו בכנס של הארגון 'אל המקורות' שהוקם לאחר מלחמת יו"כ בהכוונתו: 'דרך ההצלה היא: משכהו

לבית המדרש'. שם מקבל האדם הבנה גישה לתוכה, ועל ידי זה יתכן שיושפע וישנה את אורח חייו לטובה. לכן, חוב קדוש על כל אחד לקבל על עצמו פעם או פעמיים בשבוע להגיד שיעור במקומות הזקוקים לכך.

"שמעתי" - הוסיף רבינו הגדול ואמר - "שיש המסתפקים אולי זה ביטול תורה למי שתורתו אומנותו. לדברים אחרים מתבטלים, ובזה מסתפקים? והרי ברור שאין זה שאלה, ובוודאי שמותר ומחויב כל אחד לעשות לפי כוחותיו ללמוד וללמד! הזמן המיוחד של תקופתנו זועק: עשו! האפשרויות כה גדולות, ומי הוא זה העומד מן הצד?"... (מתוך הספר 'שובו אלי').

אנו בפתח תקופה מאתגרת עם אפשרויות עצומות להוסיף ולהרבות ספסלים לבתי המדרשות, ולוואי ונדע לנצל זאת, ונוכה במהרה לקיום הנבואה "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא והשיב לב אבות על בנים ולב על אבותם".

(קטעים נבחרים מתוך מאמר ב'יתד נאמן', דבר בעיתו, ערש"ק בא ט' שבט תשפ"ד)

ההרגשה של המשתתפים היא משפחתית ומלוכדת. במשך כל החודש קיימת במקום אורה תורנית ואנו מדברים זה עם זה בלימוד בנושאים הנלמדים באותם ימים

יאיר סיידל הי"ו, אחראי מוקד מבחנים במגזר הדתי בעיירה הדרומית 'ירוחם', על הנבחנים במוקד זה

אלעזר גולדברג

בנגב הדרומי קיימת מזה למעלה משבעים שנה העיירה הציורית 'ירוחם', עיירה קטנה עם איכות גדולה של תורה ומצוות. כמה קהילות של שומרי מצוות קיימות במקום ובעשרות השנים האחרונות הוקמו בה גם מספר ישיבות בהן לומדים מאות בחורים. כמו בכל מקום בארץ, גם בעיירה זו נוצר ביקוש לפתיחת מוקד מבחנים ומזה מספר שנים פועלים בה שני מוקדי מבחנים. בשיחה עם האחראי במקום, **יאיר סיידל הי"ו** אנו מתוודעים לסוד ההצלחה של מוקד זה בכל התקופות, גם כאשר נוצרים אתגרים שונים!

איך הכרת את ארגון 'דרשו'?

אני לומד בירוחם, לפני כארבע שנים הצטרפתי למסלולי הלימוד ב'דרשו' וביקשתי להיבחן במבחנים החודשיים. באותה תקופה המוקד כבר היה קיים למעלה משנה ובחור אחר היה אחראי במקום.

לפני כשלוש וחצי שנים פנה אלי האחראי וביקש שאקח על עצמי את עול הדאגה לכלל הנבחנים במקום והסכמתי מיד. מאז ועד היום אני מנהל את המוקד.

כיצד מתנהל המוקד בזמן המבחנים ובאיזה מסלולים נבחנים בדרך כלל?

מדי חודש אני מקבל מהנהלת הארגון את המבחנים של המסלולים השונים באמצעות המייל, אני מדפיס אותם ומשכפל לפי הצורך והביקוש ביומיים שלפני מועד המבחן. לאחר מכן, ביום שישי בו מתקיימים המבחנים, אני מארגן את החדר בו משיבים הנבחנים, דואג שהמקום שקט ורגוע ואז מחלק את המבחן לכל מי שלמד ושינן את החומר במשך החודש ומבקש להיבחן.

המסלולים בהם נבחנים אצלנו הם מגוונים, רובם נבחנים במסלולי 'קנין תורה' ו'דף היומי בהלכה', אך יש גם נבחנים במסלול 'דף היומי בירושלמי' וכן במסלול החדש של 'עמוד יומי' בש"ס בבלי.

מהו הדבר שגורם לך להתמסר במשך שנים לדאגה לכלל הבחורים?

הנושא של 'הפצת התורה' מאוד חשוב לי והתמיכה בלומדים במסלולים אלו מזכה את הרבים כפשוטו! המתבונן במסלולי הלימוד של 'דרשו' יראה שיש בהם תועלת ממשית לחיי היום יום בכלל ולחיים התורניים בפרט. כאשר אדם קובע את לימודו בתוכנית סדורה ובכל יום הוא לומד דף גמרא או דף 'משנה ברורה', יש בידו היכולת להכריע בשאלות שמתעוררות לו בהזדמנויות שונות במהלך החיים.

בעיירה 'ירוחם' קיים מוקד נוסף המיועד לתושבי האזור.

ולרז את מי שיש בכוחו להצטרף למסלולי הלימוד והמבחנים. רק לאחרונה דאגתי לפרסום כזה ובעקבות כך הצטרפו עוד נבחנים. מאחר שבישיבה שלנו יש אורה רוחנית ברמה גבוהה, כשכל התלמידים לומדים ברצף משעות הבוקר המוקדמות ועד השעות הקטנות של הלילה, לכן זה אך טבעי שרבים יבקשו להתחבר גם להצלחה של מסלולי הלימוד והבחינות של הארגון הקדוש 'דרשו'.

המוקד שלנו רוב הנבחנים הינם תלמידי הישיבה מהמגזר הדתי ולעיתים רחוקות מגיעים גם תושבים המתגוררים בעיירה להיבחן אצלנו, לכן ההרגשה של המשתתפים היא משפחתית ומלוכדת. במשך כל החודש קיימת במקום אורה תורנית ואנו מדברים זה עם זה בלימוד בנושאים הנלמדים באותם ימים. המוקד ברוך השם הולך ומתפתח, כשבכל תקופה מתפרסם 'קול קורא' מטעם הנהלת הישיבה המבקש לחזק את הלומדים

הילד שלי, שימעל'ה, בן השנה וחצי, עומד על השיש, בידו קומקום של מים רותחים, והוא מנסה להעביר מים מהקומקום לבקבוק הדייסה שלו. הקומקום כבד, הבקבוק קל, ושימעל'ה שלי כמעט מאבד שיווי משקל

שני סיפורים מיוחדים על השגחה פרטית מיוחדת

משהו בעצמי. דרך אגב, שאלתי, "מה הם כל הדברים שקרו לכם?"

"שני דברים רציניים", היא אמרה, "בעלי עבר התקף לב לפני שנה וחצי ועדיין לא התרפא מזה, וגנבו לנו את הרכב לפני כמה חודשים" המזווה הוסרה, פתחתי אותה ומיד ראיתי שיש בה בעיה. אמנם היא היתה רשומה על קלף אמיתי, אבל הייתה מקופלת באמצעה. פתחתי את הקיפול, והנה במקום הקיפול מחוקות שתי מילים: "בהמתך" ו"לבבכם".

אמרתי לבעלת הבית: "תראי בעצמך אילו מילים מחוקות. יש כאן רמז לכל הדברים שקרו לכם. 'בהמתך' - רומז לרכב, שהרי הוא התחליף לבהמות של פעם. 'לבבכם' - רומז להתקף לב".

בעלת הבית נדהמה, ועוד באותו יום קנה בעלה מזוזות חדשות ומהודרות, לכניסה ולכל חדרי הבית.

אני מתרגש מהסיפור הזה, לא רק בגלל הרמזים שנמצאו במזווה, אלא גם בגלל העובדה הפשוטה, שכל אחד שנראה שומר תורה ומצוות הוא בעצם כתובת לעניינים החשובים באמת. אלמלא הכיפה והחליפה, היא בוודאי לא הייתה מעלה בדעתה לשאול אותי על מזוזות.

קוד הצלה

השעה ארבע לפנות בוקר. המאחרים כבר נרדמו, והקמים לוותיקין עדיין לא קמו. כולם ישנים, ואני מתעורר מדפיקות בדלת. דופקים ודופקים בלי להרפות. נראה שמישהו זקוק לי בדחיפות. אין זה זמן רגיל לביקורי שכנים, ולכן מוכרח להיות שזה פיקוח נפש. אני חייב לקום.

כאשר אני יוצא מהחדר, אני רואה את האור במטבח דלוק. מה קורה כאן? דבר ראשון אני נכנס למטבח, ומול עיניי מחזה מצמרר:

לפני עשרים שנה התחלתי לשווק דלתות פלדה של חברת "חוסן". באותם ימים התרבו גלי הפריצות של דלתות עץ, ואנשים הבינו שדלת פלדה זו ההשתדלות הנכונה. במשרד שלי כמוכר שכנענו את האנשים בקלות יתירה, שהחלטה להתקין את הדלת היא החלטה נכונה, וכדאי לבצע אותה במהירות האפשרית, לפני שהפורץ יגיע.

בוקר אחד, כשהגעתי לפתוח את המשרד, שמעתי מבחוץ את הטלפון מצלצל. מיד כשנכנסתי הרמתי את השפופרת. על הקו הייתה אישה מקריית אונו. היא ביררה על דלת פלדה, ביררה על איכות ועל מחיר, והדבר שהיה לה החשוב ביותר, היה המהירות: "מתי תוכלו להגיע אליי עם הדלת ולהתקין אותה?"

עייתי ברישומים ועניתי שמחר המתקין שלנו פנוי, "תמדדי את הרווח בין המשקופים, ואנחנו נביא לך מחר יופי של דלת", אמרתי. מפני שהייתה לחוצה מאוד, היא אמרה: "אני רוצה את הדלת כבר מחר, ואם היא לא תגיע מחר, אפנה למשווק אחר. אני חייבת את הדלת מיידית".

הרגעתי אותה שיהיה בסדר בעזרת ה', ואכן למחרת הגעתי לקריית אונו יחד עם המתקין - בחור חרדי נעים הליכות, והתחלנו לטפל בדלת. בעלת הבית בהתה בנו כאילו הגענו מפלנטה אחרת. משהו במראה שלנו לא הסתדר לה. היא לא דמינה שהיא הולכת לראות אותי בכיפה, בזקן ובחליפה ארוכה, לצד הבחור שגם הופעתו הייתה כשל בן ישיבה.

לפתע היא אמרה, "אתם לא חושבים שצריך לבדוק מזוזות, אחרי כל מה שקרה לנו?"

"אין בעיה", אמרתי. "כשמתקינים את הדלת מלבישים את הפלדלת על משקופי העץ הקיימים, ולשם כך מורידים את המזווה. במשך השעתיים שהמתקין יעבוד, אוכל לבדוק את המזווה. אמנם איני בודק מקצועי, אבל ייתכן שאוכל לראות

החליפה של יום חול. הבעיה היא שעכשיו חזרנו מחתונה, ואני לבוש בחליפה של שבת. הפתק ובו הקוד נמצא בתוך הבית, ואין לי מושג איך נכנסים. לך יש את הקוד, תוכל לתת לי אותו?" אני מוסר לו בשמחה את הקוד שיפתח לו את הבית, והוא מתנצל, "היה לנו פקק בדרך, ובמקום שהדרך מבני ברק לירושלים תארך שעה אחת, היא ארכה שעתיים. לא הייתי מעיר אותך עכשיו, אבל בדיוק ראיתי שהאור דלוק ושמעתי שגוררים כיסא, והבנתי שיש מישהו שממילא ער ויפתח לי את הדלת". "תבורך מפי עליון", אמרתי לו, "היית שליח משמיים להציל את הבן שלי".

כל כך נדהמתי מההשגחה הפרטית הנפלאה, שהקב"ה מעבב את השכן שעה שלמה כדי שהוא יגיע בדיוק כשהבן שלי בסכנה ויעיר אותי, ועל ידי כך הוא יצליח לחטוף תנומה על מיטתו בדירה ששכר. נפלאים דרכי ה'.

ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 51

(גליון השגחה פרטית - בשלח יתרו תשפ"ד עלון מס' 131)

הילד שלי, שימעל'ה, בן השנה וחצי, עומד על השיש, בידו קומקום של מים רותחים, והוא מנסה להעביר מים מהקומקום לבקבוק הדייסה שלו. הקומקום כבד, הבקבוק קל, ושימעל'ה שלי כמעט מאבד שיווי משקל, ועוד רגע הוא עלול להיכוות בכוויה חמורה ממים רותחים.

ברגע שאני רואה את כל זה, אני תופס אותו מיד, ומציל אותו מנפילה ומכווייה, ואולי גם אותנו מתביעה משפטית על רשלנות. שימעל'ה הזה שלי, שיהיה בריא וייקח את כל הכוח, היצירתיות והעצמאות שבו לעבודת ה' יתברך. נראה שאני מגדל כאן את אחד הכוחות הגדולים, שיאירו את שמי היהדות בעשור הבא. הוא ניצל בנס.

כל המהלך המתואר במשפטים הקודמים ארך שניות בודדות, וכבר אני ניגש אל הפתח, לגלות את תעלומת הדפיקות. אני פותח את דלת ביתי, ומול עיניי ניצבת משפחה שלמה. לבושים בגדי שבת, עייפים וסחוטים. "שכרנו את הדירה של השכן בקומה העליונה למשך שבועיים", מספר האב. "הדלת נעולה באמצעות קוד מספרים. רשמתי את הקוד על פתק והכנסתי אותו לכיס

אני עובדת באחד מבתי"ח הגדולים בארץ אשר נמנה על הציבור שלא שומר מצוות. רציתי רק להביא הצצה קטנה מהשיח של המטפלים על הציבור שלנו. ב"ה המטופלים מהציבור החרדי זוכים לקדש שם שמים גם שלא במתכוון

מכשיר רב-קו חינוך, פקחים מתעללים, חשמל כשר, כל זה ועוד במדור 'קול העם'

התארגנו לתקף את הרב-קו מול עיני הפקח, רק לא תיקפו במהירות מספקת, אלא הרשו לעצמם להניח את חפציהם לצורך הוצאת הרב קו, או שהם ניגשו אל מכשיר התיקוף באיטיות יתר - לטעמם של הפקחים.

בנוסף לקנס הכספי שבד"כ אינו מבוטל ע"י מנהל אגף בקרה ופיקוח מחמת אי אימון בנוסע, גרוע מכך מה שפעמים רבות הם מתנהגים כלפי הנקנסים באכזריות ובברוטליות (בד"כ אלה אינם בני ברית). ואפי' כלפי נוסעים מכובדים, מבוגרים או נשים. וכשהנוסע מנסה להסביר את המציאות, הפקח משפיל אותו בתואנות שונות, ולפעמים הוא מגדיל לשקר וקונס נוסע לאחר שתיקף בתואנה שהנוסע מתקף בגלל שראה אותו, בעוד שעלה זה עתה. גרוע מאלה הוא פקח הנוף באם המתחננת מול עיני ילדיה, ודוחה כל ניסיון של הסברת הנסיבות. לאור זאת אבקש לפרסם בקרב הציבור להיזהר לתקף מיד עם העלייה לאוטובוס וללא שיהוי כלל, בכדי שלא להיקנס. במקביל, בכדי למגר את התופעה בס"ד ע"י הצפתה אצל הגורמים הרלוונטיים, אבקש לשים עין ואף לתעד פקחים המשפילים נוסעים בניגוד לנדרש מהם ע"פ הנוהל לנהוג באדיבות ובנימוס, או קונסים מיד עם

אני עובדת באחד מבתי"ח הגדולים בארץ

אני עובדת באחד מבתי"ח הגדולים בארץ אשר נמנה על הציבור שלא שומר מצוות. רציתי רק להביא הצצה קטנה מהשיח של המטפלים על הציבור שלנו. ב"ה המטופלים מהציבור החרדי זוכים לקדש שם שמים גם שלא במתכוון, צוות המטפלים מתפעל כל פעם מחדש על כיבוד ההורים שהציבור מקפיד עליו, על העקרונות שלא מוותרים עליהם ומוסברים לצוות בנימה מכבדת, דרך ארץ ולשון נקייה. דווקא בזמן כזה במצב ביטחוני מורכב, אנחנו עדיין בעין בוחנת, וידוע שהציבור שלנו לפני המלחמה, היה תמיד בשיח הציבורי. אין לכם מושג כמה אתם מקדשים את שמו יתברך. שנזכה תמיד לקדש שם שמים.

א. עמית

אבקש לשים עין ואף לתעד פקחים המשפילים נוסעים

בשנים האחרונות האכיפה על התיקופים באוטובוסים גוברת והולכת בכל חברות התחבורה, כדרישת משרד התחבורה, אולם יש פקחים המסתערים" בשלישיות על האוטובוסים ומזדרזים לצוד ציד ולקנוס ללא כל הצדקה נוסעים שזה עתה עלו, ואף

שהוא כ"ה טבת, זו המצבה הישנה. משום שהגרא"י געלדצעהלר (בעל ה"קדשי יהושע"), חתנו של ה"מכתב מאליהו", האיר את תשומת לב העוסקים בדבר, על הטעות בתאריך, ע"פ עדותו של הגר"ד פוברסקי, שנכח בפטירה, שכן הוא נפטר בכ"ד טבת לפני השקיעה - ואכן המצבה תוקנה עפ"י בקשתו. אגב, מרתק לקרוא על קשריו של הרב דסלר לספרי וחכמי החסידות, עם פרטים רבים שהושמטו מספרי קורותיו הרשמיים, בספריו של הרה"ג הנ"ל "קדשי יהושע" ו"מועדי יהושע".

א.י

בתוספת לנכתב

בשבוע האחרון עיינתי במאמרו של ר' משה מיכאל צורן, בו מביא על שרשרת ניסים שאירעו לתושבי דרום הר חברון. הכותב הנכבד מציין, כי ארעו להם שרשרת ניסים שהצילום מכל מיני פגעים רעים, כאשר לאחר שהם מודים על נס אחד בא הנס השני. בריך רחמנא.

רציתי להביא בהקשר לזה, את דברי רבינו הקדוש ה'זרע שמשון' ז"ע, שמבאר את פסק ההלכה שמי שנעשו לו ניסים הרבה בכמה מקומות, אזי בהגיעו אל אחד מהמקומות שנעשה לו שם נס, צריך להזכיר גם את שאר המקומות שנעשו לו שם ניסים, ויכלול את כולם בברכה אחת.

ומבאר רבינו ה'זרע שמשון', שאכן הנס הראשון גרם לו את הנס השני, כי היות שנעשה עמו הנס הראשון, ומפני אותו הנס בא לו חיוב ההודאה, וזכות ההודאה גרמה שיעשו עמו את הנס השני, לכן כשיזדמן לפניו מקום הנס השני, צריך להזכיר ולהודות גם על הנס הראשון, שהרי הוא היה הגורם לנס השני, וכשיראה את מקום הנס הראשון, צריך להודות ולהזכיר אף את הנס השני, להראות כוחו שהביא עמו גם את השני. עד כאן דברי רבינו ה'זרע שמשון' ז"ע. וזו אכן עצה טובה לכל הנמצאים בחזית או במקומות בעורף, שיודו על כל נס, וכך יזכו לראות עוד ניסים, אכ"ר.

בברכה ח.ה

לתועלת הציבור!

לידיעת גבאים ומנהלי מוסדות, נוצרה לאחרונה הזדמנות להסדרה והתקנה של מכשיר לטעינת "רב קו" לרווחת תלמידים ומתפללים וכו', מדובר במכשיר טעינה המותקן בקלות ובמהירות בחסימה מלאה ובפיקוח. לענ"ד יש בזה תועלת גדולה למניעת שוטטות, המתנה בקיוסקים וחנויות שונות, ובוודאי זיכוי הרבים לציבור גדול, בפרט שהדבר אינו כרוך בעלות כספית. ממליץ מאוד לכל מי שבסביבתו קיים קושי במציאת מכשיר לטעינת "רב קו" או נמצא ליד תחנות עמוסות ויכול פשוט לעשות זיכוי הרבים! למידע להתקנה מול החברה, יש מענה בטל 077-3382027.

בברכה

דוד ש. מודיעין עילית

(מתוך 'רשות הרבים' - יתד נאמן, מדורים - המודיע, י"ג שבט תשפ"ד)

עליית הנוסע לאוטובוס וללא כל שהות הגיונית, ולשלוח תיעודי מקרים קיצוניים אלו לכתובת מייל: a035097000@gmail.com או בהשארת הודעה בטל' 03-5097000 שלוחה 9 ספרה 2 (בניסיון לטיפול במקרים ספציפיים יש לשלוח למייל הנ"ל עדויות וסריקה ברורה של טופס הקנס בו פרטי הפקח וכדומה).

נהברכת הזימון

בשורה טובה לעוסקים בהלכות זימון, כוללים הלומדים הלכות זימון יכולים לקבל ללא עלות את הספר גדול הכמות ורב האיכות המקיף את כל הלכות זימון, עומק הסוגיות וביאורן עד לפסק הלכה. לספר הסכמות נלהבות של ת"ח ומורי הוראה, המביעות עד כמה הספר חיוני מאד למעיינים. ניתן לפנות בשעות הערב בפל': 0533107062 רצוי אחרי השעה 23:00.

בברכה

רשימה עדכנית לחשמל כשר

לאור קריאתם של גדולי ישראל כי בשבתות חיזוק ונופש שמטעם הישיבות הקדושות, על האחראים לסדר שיהיה חשמל כשר ללא עבודות של יהודים בשבת, הננו לבשר שניתן להשיג חינוך רשימה של קמפוסים ומאות דירות נופש עם חשמל כשר בשליחה לכתובת bn324143@gmail.co.

בהערכה ובברכת מקור הברכה לכל המתאמצים בענין כה חשוב אשר גדולי ישראל זצוק"ל מסרו נפשם לזה כידוע

שיעורי 'חפץ חיים'

לרגל תחילת המחזור ב'חפץ חיים', שני לשנת תשפ"ד, בי"א שבט, אבקש לעדכן על מספר ישיר לכל השיעורים ב'חפץ-חיים' ב'קול הלשון', ובו מגוון של כשלושים שיעורים בספר, כך שכל אחד יוכל למצוא את מה שליבו חפץ בו. שיעורים, חברותא, סיכומים, תקציר, ועוד. בכמה שפות. מס' הקו: 03-6171060.

בברכה ח. ה

פתרון למחסור בברכונים באולמות

במדור זה הועלה נושא חוסר ברכונים באולמות שמחה. התוודעתי לאחרונה כי קיים גמ"ח ברכונים בפריסה ארצית, אשר ניתן לקבל ברכונים בכל הארץ. כמו כן, אפשר לקבל אצלם ברכונים קשיחים מהודרים במהדורת כיס לזיכוי הרבים קיבלתי את רשותם לפרסם את פרטי הגמ"ח. טל' 050-411-4888, B0504114888@GMAIL.COM

בברכה

א. פרידמן מודיעין עילית

יא"צ הרב דסלר

מה שציין הכותב לתאריך הפטירה המופיע על המצבה

בבא קמא דף צ

מדוע סרב ה'חדושי הרי"ם לצרף את מקורבו למנין?

והכה איש את רעהו

הרבי למנין.
הביט הרבי בנאספים ותמה: "היאך אוכל להתפלל, והלא רק שמונה אנשים מלבדי נמצאים כאן?", ובטרם הספיק אותו מקורב להגיב המשיך ואמר: "שמא סבור אתה כי אף אתה מצטרף, דבר זה אינו אפשרי שהלא הכית היום איש יהודי!"
(וכל מאמינים - מאיר עיני הגולה' אות תקמו)

מעשה ב'חדושי הרי"ם' שהבחין באחד ממקורביו כשהוא מכה אברך צעיר, לאחר שהלה הציק לו מאד ומנע בעדו למלא את תפקידו. כאשר הגיעה שעת תפלת המנחה ביקש ה'חדושי הרי"ם' מאותו מקורב לכנס תשעה אנשים אל החדר כדי שיוכלו להתפלל יחדיו במנין. אסף המקורב שמונה אנשים וכנסם אל החדר, בסוברו לכלול אף אותו עצמו בתוך התשעה שיצטרפו עם

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

כיצד יש לנהוג במאכל שספק אם ברכתו 'מעין שלוש' או 'בורא נפשות'?

מאכל זה אלא בתוך סעודה, שאז ברכת המזון תפטור את המאכל בין אם ברכתו 'מעין שלוש' ובין אם ברכתו 'בורא נפשות'. ולחילופין, ניתן לאכול שני מאכלים נוספים, שהאחד ברכתו האחרונה היא 'מעין שלוש' (וראה להלן) והשני ברכתו 'בורא נפשות', ולפטור בברכותיהם את ברכת המאכל המסופק. [שו"ע רב, יא, ומשנ"ב נה; וראה שם, פד, ורד, ס; וראה עוד שם רז, א]

מאכל שקיים ספק לגבי ברכתו הראשונה - יש לברך עליו 'שהכל', כיון שבדיעבד יוצאים ידי חובה בברכה זו על כל מאכל ומשקה. אולם, כאשר יש ספק גם לגבי ברכתו האחרונה, אם היא ברכת 'מעין שלוש', דהיינו, 'על המחיה', 'על העץ', או 'על הגפן', או אם היא ברכת 'בורא נפשות' - מאחר ששתי ברכות אלו, 'מעין שלוש' ו'בורא נפשות', אינן פוטרות זו את זו אף בדיעבד, אין לאכול

האם ניתן להוסיף "ועל המחיה" מְסַפֵּק לברכת 'על העץ'?

ובדיעבד, כשכבר אכל את מאכל הספק, ואין לפניו מאכל שברכתו זהה לצד הספק, כך שאין לו אפשרות לברך ברכה אחרונה על המאכל - רשאי להוסיף את צד הספק בברכת 'מעין שלוש' מסוג אחר. אך לכתחילה, אין לאכול את המאכל מתוך כוונה לפטור את ברכתו האחרונה על ידי תוספת לברכת 'מעין שלוש' מסוג אחר.

האוכל מאכל שספק אם ברכתו האחרונה היא 'מעין שלוש', ורוצה לפטור את ברכתו על ידי אכילת מאכל אחר שברכתו בודאי 'מעין שלוש' (ראה לעיל) - צריך לעשות זאת על ידי ברכה זהה לצד הספק. ולדוגמה: אם מדובר במאכל שספק אם ברכתו היא 'על המחיה', יש לאכול מאכל אחר שברכתו 'על המחיה', אך אין לברך 'על העץ' על ענבים, ולהוסיף "ועל המחיה" מספק.

[ביה"ל רב, יא, ד"ה ובורא; בו"מ דרשו, 70]

באיזה מקרה מברכים 'הגפן' על מים?

נחשב כמשקה. ואם הפרי שבושל או הושרה במים הוא מ'שבעת המינים' - קיים ספק לגבי הברכה האחרונה, אם היא 'על העץ', או 'בורא נפשות', ויש לנהוג כפי האמור לעיל לענין מקרה של ספק כזה. ובמקרה שמדובר בצימוקי ענבים, בתנאים מסוימים נחשבים המים ליינ, וברכתם 'הגפן' ו'על הגפן'.

כפי שלמדנו, מים שבישלו או שהשרו בהם פרי או ירק, בתנאים מסוימים ברכתם 'האדמה' או 'העץ' (בהתאם לפרי ולירק). ויש אומרים, שברכתם בכל מקרה 'שהכל'; וכן המנהג. ואם שותה מים אלו בסעודת פת, צריך לברך עליהם ברכה ראשונה, משום שאינם נחשבים כמשקה הטפל לפת, אלא כמאכל. אולם, לענין הדין "יין פוטר כל מיני משקין" - נחלקו הפוסקים, אם נחשב כמאכל גם לענין זה, וברכת היין אינה פוטרת אותו, או שלענין זה

[שו"ע רב, יא, ומשנ"ב נה, (נו רנח, ושעה"צ סט), וביה"ל ד"ה בתוך; בו"מ דרשו, 68]

* מים שבישלו בהם פרי או ירק, ברכתם 'שהכל', אלא אם כן התקיימו בהם מספר תנאים, שאז ברכתם 'העץ' או 'האדמה', (בהתאם לפרי ולירק), משום שהם מקבלים טעם חזק מהפרי ונחשבים כפרי עצמו. אולם, יש מהראשונים שסובר שברכת המים 'שהכל' בכל מקרה, כיון שנהנים מהם כמשקה ולא כמאכל; וכן המנהג.
* יש מהפוסקים שסוברים, כי יתכן שברכת השוקולד היא 'העץ'. ויש מהם שהורה, כי האוכל פרי שברכתו 'העץ' יחד עם שוקולד, יברך 'שהכל' על מאכל אחר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לשתות כוסית משקה חריף בלגימה אחת?

אין זו דרך גאוה. וכוס של משקה שאינו חזק כיון, ניתן לשתותה בלגימה אחת אף כשיש בה רביעית; וכן להיפך - משקה חריף מאוד, אין לשתות ממנו בלגימה אחת אף פחות מרביעית. ויש שכתבו, שבשבת מותר לשתות כל משקה בלגימה אחת, משום שאין זה דרך זלילה, אלא דרך חביבות עונג שבת.

[שו"ע קע, ח, משנ"ב כא-כב, ושעה"צ כ; בו"מ דרשו, 21 ו-23]

השותה מלוא הכוס יין, בכוס שיש בה 'רביעית' (150-86 מ"ל, לשיטות השונות) ויותר - ישתה בשתי לגימות, כיון ששתייה בלגימה אחת היא דרך זלילה, ושתייה בשלוש לגימות ויותר היא דרך גאוה.

ואם הכוס מכילה פחות מרביעית, רשאי לשתותה בלגימה אחת; וכן אם היא גדולה מאוד, רשאי לשתותה בשלוש לגימות ויותר. וכן השותה בשלוש לגימות ויותר מחמת חולשה או חולי,

הנה ימים באים...
כי אם לשמע
את דברי ה'...

קו השיעורים של 'דרשו'
*4992
077-2222666

הדף היומי בהלכה

- רבי אריה זילברשטיין שליט"א
עובדית - עישור הקמח - תשרי
תלמוד בבלי
- רבי אפרים סגל שליט"א
עובדית - אידוש
תלמוד בבלי
- רבי מרדכי שלמה פרוינד שליט"א
אידוש
תלמוד בבלי

הדף היומי בתלמוד בבלי

- הרב אפרים סגל שליט"א
עובדית - אידוש
תלמוד בבלי
- הרב אליהו אורנשטיין שליט"א
עובדית - שיעור מקור
תלמוד בבלי
- הרב מאיר שפרנר שליט"א
עובדית - שיעור מקור
תלמוד בבלי
- הרב אברהם פוקס שליט"א
עובדית - שיעור מקור
תלמוד בבלי

עמוד היומי בתלמוד בבלי

- הרב מנחם דרייסן שליט"א
עובדית
תלמוד בבלי
- הרב עמרם בינעט שליט"א
אידוש
תלמוד בבלי
- הרב ירמיהו לטין שליט"א
אנגלית
תלמוד בבלי
- הרב שלמה טרוו שליט"א
ספרדית
תלמוד בבלי
- הרב עובדיה טלנר שליט"א
עובדית
תלמוד בבלי

הדף היומי בירושלמי

- הרב אליהו אורנשטיין שליט"א
עובדית
תלמוד בבלי
- הרב שמואל בקר שליט"א
עובדית
תלמוד בבלי
- הרב עמרם בינעט שליט"א
אידוש
תלמוד בבלי

www.Dirshu.co.il